

freds med nogen Art af Listesystem, vilde gaa over dertil. Den Interesse, man viste for det i Norge, er nu heller ikke ganske ringe, selv om Forslaget ikke naaede Gennemførelse ved den stedfundne Valglovsrevision. Den i Norge nu foretagne Valglovsrevision tror jeg, man fra alle Sider betragter som ganske utilfredsstillende og som kun rent midlertidig, og jeg gør opmærksom paa, at det samlede norske Venstre erklærede under Valglovsforhandlingerne, at de var rede til at gaa over til det danske System.

Jeg maa altsaa mene, at det vilde være i højeste Grad beklageligt, hvis vi skulde tvinges bort fra et Forsøg paa at forbedre denne Ordning. Men, som jeg har sagt før, ogsaa i dette høje Ting, der er et andet Krav, som er vigtigere, bl. a. fordi det er paalagt os i Grundloven, nemlig den fuldkomne Forholdsmæssighed, den ligelige Repræsentation; og kan vi ikke naa til Enighed om det nuværende System, maa vi gaa over til et andet. Det er glædeligt, som den ærede Ordfører for Venstre sagde, at Forstaaelsen af dette Kravs Betydning er blevet almindelig i dansk Politik, og at den har givet sig Udtryk i Grundloven. Han har selv med Rette paa, at han var en af de første i Venstre, som anbefalede Venstre ikke at stille sig afvisende overfor Forholdstalsvalgmaaden, og han anbefalede det paa en meget forstandig Maade ved at sige til Venstre: Pas paa, der kan komme en Tid, da I selv kan have Brug for Forholdsmæssigheden. Nu sagde det ærede Medlem — og jeg synes, det var lidt bittert overfor hans Parti —, at det først var Valget i 1913, der medførte Venstres Tilslutning til Kravet om Forholdsmæssigheden, thi i dette Aar, sagde han, fik de Radikale paa 65 000 Stemmer 32 Repræsentanter og Højre paa 85 000 Stemmer kun 7. Altsaa, den Gang de Radikale i Forhold til Højre fik alt for mange Stemmer, begyndte Venstre at faa Øjet op for Uretfærdigheden. Men det samme uretfærdige Forhold havde jo været til Stede i en lang Række af Aar, blot var det ikke mellem de Radikale og de Konservative, men mellem Venstre og de Konservative. Det konservative Folkeparti var med et lige saa stort Stemmetal lige saa lavt nede, den Gang Venstre tog omtrent alle Mandaterne i Folketinget. Nu skal jeg ikke vende tilbage til de Tider, thi det havde sin fuldkomne Berettigelse, at man, saa længe Grundlovskampen stod paa og de Konservative forskansede sig bag Privilegierne i det ene Ting,

ikke vilde indrømme dem Forandring i Valgmaaden til Folketinget, men i det Øjeblik denne Grundlov forandrede, blev der fra vor Side ydet fuld Tilslutning til Ideen om Forholdstallets Retfærdighed. Derfor maa jeg sige til den konservative Ordfører, at han har ikke Ret i, at det Parti, hvortil jeg slutter mig, altid har afvist de Konservatives Forholdstalskrav. Saa snart vi gik ind i Grundlovsforhandlingen, stillede vi os Side om Side med de Konservative i Kravet om Gennemførelsen af en forholdsmæssig Repræsentation.

Jeg sluttede mine Bemærkninger ved Forelæggelsen af Lovforslaget her med at udtale, at jeg gik til Forhandlingen med den Forventning, som den ærede Ordfører for Udvalget i 1915 havde givet Udtryk, at hvis der var Mangler, „vil man fra alle Sider hjælpes ad med at faa en Valglov, der bedre tilfredsstillende den Forskrift, som vi er blevet enige om at give i Grundlovens § 32“. Jeg kan ikke andet end udtrykke min Glæde over, at det forekommer mig, at denne Forhandling har bekræftet, at jeg med Rette har udtalt denne Forventning.

Jørgen Pedersen: Det er kun to Bemærkninger, jeg har at gøre. Jeg tror ikke paa, at man ved i større eller mindre Grad at lappe paa det nuværende System vil kunne naa nogenlunde fyldestgørende det Formaal, som Valgloven skulde kunne bringe, og det er meget vanskeligt med de Erfaringer, man allerede har, at danne sig nogen Mening om, hvordan Valgloven vil virke, naar den bliver brugt efter sin oprindelige Forudsætning: at hvert Parti stiller op for sig. Den højtærede Minister udtalte, at hvis det kun drejede sig om at bruge Valgloven ved et enkelt Valg, kunde man nøjes med noget mindre, end hvis vi skulde have to Valg; skulde der være to Valg, maatte man kræve mere i Retning af Fuldkommenhed. Jeg indser ikke ret, hvorledes man, hvis man tog en mindre Ændring nu, saa i Mellemtiden mellem de to Valg skulde kunne faa noget langt mere indgribende, det kan man ikke, det skal Tiden nok vise.

Den anden Bemærkning, jeg vil gøre, er den, at man ikke maa gøre sig Forventning om, at man ved at foretage Ændringer i Valgloven skal kunne gennemtvinge i Grundloven saadanne Ændringer, som Landstinget har modsat sig; det kan ikke nytte noget. Derfor var det rigtigt,